

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-04-01 Nr. 429-100
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. birželio 14 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – draudimo sutartis), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. v0424¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2025 m. liepos 22 d. iki 2026 m. liepos 21 d. buvo apdraustas gyvenamasis pastatas ir namų turtas, esantys adresu: (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas 2025 m. spalio 20 d. pateikė pranešimą apie apdraustam turtui padarytą žalą. Pareiškėjas nurodė, kad grįžęs iš atostogų namuose rado leidžiantį vandenį akvariumą. Dėl vandens išsiliejimo padaryta žala grindims, baldams (toliau – Įvykis).

2025 m. spalio 20 d. draudiko įgaliota partnerė įmonė UAB „Smart Claims“ (toliau – draudiko partnerė) atliko objekto apžiūrą, padarė objekto nuotraukas bei surašė sugadinto turto apžiūros aktą.

Draudikas, išnagrinėjęs pareiškėjo pateiktus duomenis ir turto apžiūros metu užfiksuotus sugadinimus, vadovaudamasis Taisyklėse įtvirtinta nedraudžiamųjų įvykių išimtimi, nusprendė žalą namų turtui (spintelei ir sofai), atsiradusią dėl vandens prasiskverbimo iš akvariumo, pripažinti draudžiamuoju įvykiu ir išmokėti pareiškėjui 1 844,15 Eur draudimo išmoką. Tačiau draudikas atsisakė atlyginti žalą akvariumui, vadovaudamasis Taisyklėse numatytą nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis.

2025 m. lapkričio 24 d. pareiškėjas pateikė draudikui akvariumų techninės priežiūros meistro S. R. 2025 m. lapkričio 20 d. akvariumo gedimo aktą (toliau – Gedimo aktas), kuriame nurodyta, kad ties akvariumo stiklo ir dugno sandūra yra pažeista hermetiko siūlė, nėra požymių, kad gedimą būtų galėję sukelti pareiškėjo veiksmai, trečiųjų asmenų įsikišimas ar akivaizdžiai netinkamas naudojimas, taip pat nenustatytas išorinis mechaninis poveikis.

Vadovaudamasis pateiktu Gedimo aktu, 2025 m. lapkričio 25 d. draudikas informavo pareiškėją, kad, atsižvelgiant į Taisyklėse išdėstytas nuostatas, nėra pagrindo kompensuoti nuostolių už akvariumo remontą, nes nenustatyta staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui. Draudikas tokį sprendimą priėmė nustatęs, kad žala akvariumui galimai atsirado dėl ilgalaikių procesų, natūralaus nusidėvėjimo arba nekokybiškų montavimo darbų, broko.

Pareiškėjui nesutikus su draudiko sprendimu, draudikas, siekdamas tinkamai įvertinti galimas akvariumo gedimo priežastis, kreipėsi į draudiko partnerę su prašymu parengti ekspertinę išvadą dėl galimų akvariumo gedimo priežasčių. 2026 m. sausio 6 d. Nuostolių priežasties nekilnojamam turtui vertinime (toliau – Nuostolių priežasties vertinimas) nustatyta, kad akvariumo nesandarumo atsiradimo galimos priežastys yra susijusios su montavimu ir eksploatacija bei natūraliu fiziniu nusidėvėjimu. 2026 m. sausio 7 d. draudikas pakartotinai informavo pareiškėją, kad staiga ir netikėto išorinio poveikio akvariumui nenustatyta, o visos

¹ Galioja nuo 2024 m. balandžio 11 d.

galimos akvariumo nesandarumo priežastys yra ilgalaikės, susijusios su montavimu ir eksploatacija bei natūraliu fiziniu nusidėvėjimu, tai vadovaujantis Taisyklėmis nėra laikoma draudžiamuoju įvykiu, todėl sprendimas keičiamas nebus.

Draudikui pareiškėjo pretenzijos netenkinus, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėjas kėlė reikalavimą įpareigoti draudiką išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią akvariumui atsiradusią žalą.

Pareiškėjas nurodė, kad draudikas atsisakymą atlyginti akvariumui atsiradusią žalą grindžia tik hipotezėmis, o ne nustatytomis konkrečiomis žalos priežastimis. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką neigė draudiko pasitelktų ekspertų nustatytas aplinkybes.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas pakartojo atsakyme į pareiškėjo pretenziją išdėstytus argumentus ir aplinkybes bei prašė pareiškėjo reikalavimą laikyti nepagrįstu.

Draudikas nurodė, kad sprendimas neatlyginti akvariumui padarytos žalos buvo priimtas, vadovaujantis ne vien specialistų įžvalgomis, tačiau visa žalos bylos administravimo metu gauta bei surinkta informacija. Nuostolių priežasties vertinime nustatytos kelios galimos akvariumo nesandarumo priežastys. Kartu pateiktose MB „Žuvytės.com“ ir akvariumų gamintojo A. S. įžvalgose, kuriomis abejoja pareiškėjas, nurodomos visos galimos akvariumo nesandarumo priežastys, taip pat specialistai nurodo, kad akvariumo nesandarumas gali atsirasti ir dėl kelių priežasčių sąveikos.

Draudikas pažymėjo, kad nors draudimo sutartyje pasirinktas „visų rizikų“ namų turto draudimo variantas, tai nereiškia, kad apdraustam turtui suteikiama absoliuti, „visa apimanti“ apsauga. Remiantis Taisyklėmis, apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius dėl staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas.

Draudiko nuomone, akvariumo „gedimas“ neatitinka jokio Taisyklėse numatyto draudžiamąjo įvykio sąlygos. Atvirkščiai – žala akvariumui atitinka Taisyklėse nurodytą nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, nes neatsirado dėl vieno staiga ir netikėto išorinio mechaninio poveikio, žalos priežastis yra natūralus nusidėvėjimas, galimai nulemtas nekokybiškų įrengimo darbų ar netinkamų medžiagų naudojimo.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad surinko pakankamai sprendimą pagrindžiančių duomenų ir pagrįstai žalą akvariumui pripažino nedraudžiamuoju įvykiu, todėl prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios akvariumui padarytą žalą.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti draudimo sutartyje įtvirtintas draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąlygas bei administruojant žalą užfiksuotas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai atsisakė žalą akvariumui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią

(CK 6.189 straipsnio 1 dalį). CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose².

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį³.

Remiantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktu, draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką⁴. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)⁵.

Nagrinėjamu atveju draudimo sąlygas įtvirtinančiame draudimo liudijime nustatyta, kad gyvenamasis namas ir jame esantis turtas apdrausti plačiausios apsaugos draudimo variantu „visų rizikų draudimas“, atkūrimo verte. Taisyklių dalyje „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ nurodyta, kad visų rizikų draudimu turtas apdraudžiamas nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.

Toje pačioje Taisyklių dalyje aprašyti nedraudžiamieji įvykiai, t. y. įvykiai, kada draudikui nekyla pareiga atlyginti nuostolius, bei išimtys, kurių atveju žala, atsiradusi dėl įvykio padarinių, yra atlyginama: ilgalaikiai procesai, natūralus nusidėvėjimas, gedimas, puvimas, korozija, kalkės (išimtis: draudimo išmoka mokama už žalą, sukeltą gaisro, sprogimo ar vandens išsiliejimo iš vamzdžio dėl pirmiau minėtų priežasčių, tačiau neatlyginama žala už draudimo objekto dalį, kuri sukėlė nuostolius. Pavyzdžiui, trūkų vamzdžiui dėl korozijos ir vandeniui sugadinus grindis bei baldus, atlyginamos grindų atkūrimo išlaidos ir pakeičiami sugadinti baldai, tačiau neatlyginamos trūkų vamzdžio pakeitimo ar remonto išlaidos); atskiros prietaiso ar įrangos gedimas arba žala, atsiradusi ne dėl išorinių sąlygų poveikio (išimtis: draudimo išmoka mokama už žalą, sukeltą atskiros prietaiso ar įrangos gedimo arba žalos, atsiradusios ne dėl išorinių sąlygų poveikio, tačiau neatlyginama žala už atskirą prietaisą ar įrangą, kuri sukėlė nuostolius. Pavyzdžiui, jei šaldytuve įvyko vidinis gedimas, dėl kurio iš šaldytuvo (šaldiklio) ištekėjęs skystis sugadino grindis, atlyginamos grindų atkūrimo išlaidos, bet neatlyginamos sugadinto šaldytuvo pakeitimo ar remonto išlaidos); nekokybiškų statybos ar remonto darbų; skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų; nekokybiškų ar netinkamų medžiagų naudojimo (išimtis: atlyginami nuostoliai dėl staiga ir nenumatyto įvykio, kilusio dėl išvardytų priežasčių, tačiau neatlyginami nuostoliai už tą draudimo objekto dalį, kuri sukėlė nuostolius). Pažymėtina, kad draudikas, vadovaudamasis Taisyklėse įtvirtintomis nedraudžiamųjų įvykių išimtimis, atlygino žalą pareiškėjo namų turtui (spintelei ir sofai), kurią sukėlė iš akvariumo prasiskverbęs vanduo.

Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad draudikas savo sprendimą atsisakyti

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

atlyginti žalą akvariumui grindžia Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygomis, nustatęs, kad labiausiai tikėtina žalos akvariumui priežastis – natūralus nusidėvėjimas ir nekokybiški akvariumo įrengimo darbai, naudotos medžiagos.

Pareiškėjas savo ruožtu tvirtina, kad draudikas atsisakymą atlyginti akvariumui atsiradusią žalą grindžia hipotezėmis, neįrodęs konkrečios gedimo priežasties. Pareiškėjo teigimu, akvariumas buvo eksploatuojamas 7 metus, reguliariai prižiūrimas, nebuvo nustatyta jokių galimo gedimo požymių. Atvykus nuolatiniam akvariumo techninės priežiūros meistrui, buvo nustatyta, kad apatinėje priekinės stiklo sienos dalyje, ties stiklo ir dugno sandūra, po grunto sluoksniu, yra atsivėręs hermetiko siūlės plyšys, per kurį intensyviai tekėjo vanduo. Į plyšį pateko grunto dalelės, tai patvirtina, jog plyšys atsirado pačioje apačioje, ne dėl paviršinio ar mechaninio poveikio.

Pareiškėjas pažymėjo, kad iki įvykio gyvenamosiose patalpose nebuvo vykdomi jokie remonto ar statybos darbai, nebuvo atliekami darbai, galintys sukelti vibracijas, mechaninį poveikį konstrukcijai ar kitaip paveikti akvariumo sandarumą. Pažymėtina, kad išardžius akvariumą visos akvariumo konstrukcijos dalys buvo išsaugotos, o draudikui buvo sudaryta galimybė atlikti realią apžiūrą vietoje.

Pareiškėjo įsitikinimu, įvykis buvo staigus ir netikėtas, todėl neatitinka ilgalaikio proceso, natūralaus nusidėvėjimo ar „atskiro įrenginio gedimo“ požymių.

Pareiškėjo pateiktame Gedimo akte akvariumų techninės priežiūros specialistas nustatė, kad akvariumo priekinės stiklo sienos apatinėje dalyje, po grunto sluoksniu, ties stiklo ir dugno sandūra yra pažeista hermetiko siūlė. Toje vietoje siūlėje buvo atsivėręs plyšys, per kurį vanduo intensyviai tekėjo iš akvariumo. Ant grindų ir aplinkinių paviršių buvo aiškios vandens išsiliejimo žymės, liudijančios realią patalpų užliejimo riziką. Remiantis ankstesnėmis reguliariomis apžiūromis, iki įvykio nebuvo matyti nei siūlių deformacijų, nei hermetiškumo pažeidimų. Taip pat nebuvo požymių, kad gedimą būtų galėję sukelti kliento veiksmai, trečiųjų asmenų įsikišimas ar akivaizdžiai netinkamas naudojimas.

Gedimo akte daroma išvada dėl akvariumo gedimo priežasties: „staigus konstrukcinis akvariumo sandūros gedimas – hermetiko ir stiklo sukibimo kritinis praradimas apatinėje priekinės sienos dalyje, ties stiklo ir dugno sandūra, be išorinio mechaninio poveikio.“

Draudikas, įvertinęs Gedimo akte nurodytą išvadą, kad akvariumo pažeidimas nesusijęs su išoriniu mechaniniu poveikiu, konstatavo, kad įvykis neatitinka staigaus ir netikėto įvykio sąlygos.

Draudikas, siekdamas pagrįsti savo sprendimą, Lietuvos bankui pateikė Nuostolių priežasties vertinimą. Jame draudiko pasitelkti ekspertai nurodė, kad: „<...> draudėjo akvariumo nesandarumo atsiradimo galimos priežastys yra susijusios su montavimu ir eksploatacija bei natūraliu fiziniu nusidėvėjimu: 11.1. nepakankamai lygus pagrindas po akvariumu ir/ar neįrengtas paminkštinimas po akvariumu, kuris tolygiai paskirstytų apkrovą ir sumažintų tempimą esant pagrindo nelygumams; 11.2. hermetiko fizinis nusidėvėjimas; 11.3. Ir/ar akvariumą laikančios metalo konstrukcijos nuovargis dėl neteisingai įrengtos akvariumą laikančios konstrukcijos (per dideli atstumai tarp akvariumą laikančių atramų ir kt.), akvariumo pagrindo plokštės mikrodeformacijų ir / ar grindų konstrukcijos nusėdimo. <...> 11.4. akvariumo priežiūra taip pat gali prisidėti prie fizinio nusidėvėjimo procesų paspartinimo <...>.“

Nuostolio priežasties vertinime specialistų konstatuota: „Apžiūros metu fiksuota, kad akvariumas draudėjo bute įrengtas apie 2018 metus ir eksploatuojamas jau 7 metai. <...> Nustatyta, kad akvariumui netekus sandarumo, vanduo pradėjo sunktis per prie stiklinio dugno esančią siūlę akvariumo centre. Koncentruoto išorinio poveikio ant akvariumo stiklinių sienų, laikančios konstrukcijos ir / ar dugno neužfiksuota.“

Draudiko pasitelkti ekspertai Nuostolių priežasties vertinime pateikė išvadas: „Šio ekspertinio vertinimo išvada parengta įvertinus defektų vietą ir pobūdį, bei atsižvelgiant į aplinkybes: akvariumo defektai nėra atsiradę dėl staigaus ar netikėto įvykio (konstrukcinis akvariumo sandūros gedimas nelaikytinas staigiu); akvariumo stiklinis paviršius nėra paveiktas mechanškai – žalos byloje nėra užfiksuota staigaus ir netikėto įvykio požymių ir / ar pasekmių; dėl objektyvių priežasčių – akvariumas demontuotas ir utilizuotas, nėra galimybės nustatyti tikslią (-as) priežastį (-is) akvariumo nesandarumui atsirasti, atliekant akvariumo ir / ar akvariumo laikančiosios konstrukcijos medžiagų tyrimus; tinkamai suprojektuotas, įrengtas ir prižiūrimas akvariumas neturėjo netekti sandarumo anksčiau nei numatomas tarnavimo laikas, t.y. nuo 10 iki 20 metų ar net ilgiau.“

Taigi, Nuostolių priežasties vertinime nustatyta, kad visos galimos akvariumo

nesandarumo priežastys yra susijusios su montavimu, eksploatacija bei natūraliu fiziniu nusidėvėjimu.

Draudikas kartu su Nuostolių priežasties vertinimu Lietuvos bankui pateikė ir nepriklausomų specialistų MB „Žuvytės.com“ ir akvariumų gamintojo A. S. Ižvalgas dėl galimų žalos akvariumui atsiradimo priežasčių.

MB „Žuvytės.com“ pateiktose išvalgose dėl sandarumo netekusio akvariumo nurodyta: „3. Nesandarumas galėjo atsirasti dėl: 3.1 nelygaus pagrindo ant kurio akvariumas stovi ar paminkštinimo, kuris išlygina stalviršio ar kitos konstrukcijos nelygumus nebuvimo (nuotraukoje nesimato). 3.2. Stalviršio nelygumas galėjo atsirasti per laiko tarpą jam sudrėkus ir atsiradus deformacijai. Silikono siūlė kurį laiką deformaciją kompensavo, bet kadangi tai didžiausią apkrovą turinti vieta, ir ji neatlaikė. 3.3 Pagal pateiktas nuotraukas matoma, kad akvariumo dugnas nebuvo tinkamai prižiūrimas – matosi dumblių ir susikaupusios organikos sluoksnis. Nešalinami dumbliai ir didelis organikos kiekis neigiamai veikia silikoną, jis tampa mažiau elastingas ir blogėja silikono sukibimo su stiklu savybės. 4. Nesandarumas galėjo atsirasti dėl kompleksinių priežasčių – taip pat dėl išorinių veiksnių grunto ar pamato virpesių, ar judesio.“

Akvariumų gamintojo A. S. pateiktame akvariumo defektiniame akte nurodyta, kad akvariumas galimai neteko sandarumo dėl vienos ar kelių toliau nurodytų priežasčių veikimo kartu: „Nebuvo paminkštinimo po akvariumu, kuris tolygiai paskirstytų apkrovą ir sumažintų tempimą esant pagrindo nelygumams; Silikonas laikui bėgant (praėjo 7 metai) prarado savo elastingumą ir atkibus nuo stiklo atsivėrė plyšys. Galėjo būti prastesnės kokybės akvariuminis silikonas arba netinkamas stiklo paruošimas prieš klijavimą; Galimas pagrindo nelygumas dėl metalo konstrukcijos netolygumo, metalo rėmo kojelių deformacijų, didelių atstumų tarp kojelių, pagrindo plokštės mikrodeformacijos arba grindų konstrukcijos nusėdimo; Dėl silikono siūlės mechaninio pažeidimo valant akvariumą. Sandarumo netekimas galėjo įvykti ne būtinai dėl vienos iš paminėtų priežasčių, tačiau dėl jų veikimo kartu.“

Pažymėtina, kad ir pareiškėjo pateiktame Gedimo akte teigiama, kad išorinio mechaninio poveikio akvariumo stiklui nenustatyta. Taigi, darytina išvada, kad tiek pareiškėjo, tiek draudiko pasitelkti specialistai nustatė, kad akvariumo defektai neatsirado dėl staigaus ir netikėto išorinio mechaninio poveikio. Be kita ko, pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, paaiškinimų arba įrodymų, koks staigus ir netikėtas išorinis įvykis konkrečiai galėjo lemti akvariumo hermetiko siūlės nesandarumą.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas Lietuvos bankui pateikė, kaip matyti, savarankiškai parengtą „Akvariumo gedimo ir draudimo išimčių taikymo analizę“, kurioje, be kitos informacijos, neva pateikiamas draudiko keliamos versijos dėl žalos akvariumui atsiradimo priežasčių paneigimas. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, įrodančių, kad pareiškėjas yra ekspertinių žinių turintis specialistas, galintis teikti kvalifikuotas išvadas dėl akvariumo įrengimo ar gedimo priežasčių.

Kaip minėta, pareiškėjas savo kreipimesi nurodo, kad akvariumas buvo eksploatuojamas 7 metus, per tą laikotarpį nebuvo fiksuota jokių sandarumų, siūlių ar hermetiko defektų, mikropratekėjimų ar kitų požymių, leidžiančių prognozuoti gedimą. Taip pat pareiškėjas nurodo, kad akvariumas buvo reguliariai prižiūrimas.

Vertinant šiuos pareiškėjo argumentus, sutiktina su draudiku, kad vien tai, jog iki įvykio akvariumas buvo tinkamai prižiūrimas ar neturėjo matomų defektų, niekaip neįrodo, kad akvariumo defektai negalėjo atsirasti bet kuriuo akvariumo eksploatavimo metu. Be kita ko, šie pareiškėjo teiginiai nelaikytini įrodančiais, kad visi akvariumo gamybos ar įrengimo darbai buvo atlikti kokybiškai. Pareiškėjas nepateikė akvariumo įrengimo darbų kokybės ar atitikties įrengimo reikalavimams įrodymų, nenurodė kitų susijusių aplinkybių.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą

išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą⁶.

Įvertinus draudiko pasitelktų ekspertų nuomonę bei kitus duomenis, pagrindo nesivadovauti draudiko pateiktomis ekspertinių žinių turinčių specialistų išvadomis nenustatyta. Ekspertiniai duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja faktiniams duomenims.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spėjama remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Manytina, kad draudiko surinkti objektyvūs duomenys patvirtina labiau tikėtiną išvadą, kad įvykis kilo ne dėl staigaus ir netikėto įvykio, bet dėl ilgalaikio eksploatavimo bei galimai netinkamo įrengimo.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas teigia, kad nė vienas draudiko pasitelktas specialistas neatvyko apžiūrėti akvariumo. Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, draudiko partnerės ekspertas, 2025 m. spalio 27 d. atlikdamas draudimo objekto apžiūrą, apžiūrėjo ir minėtą akvariumą, padarė jo nuotraukas, jų pagrindu buvo rengiamos ekspertų išvados.

Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas“. Lietuvos banko vertinimu, nenustatyta aplinkybių, paneigiančių, kad draudikas, siekdamas išsiaiškinti įvykio aplinkybes ir nustatyti pareiškėjo turtui padarytos žalos dydį, atliko išsamų įvykio tyrimą. Atvirkščiai – iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad draudikas aiškinosi galimas įvykio priežastis, aktyviai rinko ir vertino įrodymus, papildomai kreipėsi dėl ekspertinės nuomonės.

Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, įvertinus ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios akvariumui padarytą žalą, ir atlyginti tik žalą, atsiradusią namų turtui dėl vandens išsiliejimo iš akvariumo, laikytinas pagrįstu ir atitinkančiu kompensacinę draudimo išmokos esmę bei draudiko priimtą atsakomybę pagal draudimo sutartį ribas. Dėl šių priežasčių pareiškėjo reikalavimas įpareigoti draudiką atlyginti akvariumui padarytą žalą atmetinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną šalių argumentą ir (arba) teiginį⁷.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.